

UIT DE SCHRIFT

De tijd des welbehagens.

Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijn ure is nog niet gekomen, enz.

Joh. 2:4 en vlg.

Er is nood der wereld en van ons menschen; zonde en zondeleed; onvolmaaktheid en boosheid; zwakheid en verwonding en dood. — Aan den anderen kant is daar God. Hij heeft, wat wij niet hebben; kan, wat wij niet kunnen; wil, wat wij niet willen en doet en deed, waar wij eeuwig nalatig zouden blijven.

Toch is niet dit het evangelie der genade, dat dit nu precies bij elkaar past: Zijn vervulling bij ons gebrek; Zijn gerechtigheid bij onze zonde, die om delging roept. Doch het evangelie der genade is nu zóó: dat deze God, Die het kan en heeft, het ook wil. Dat Hij een welgevallen heeft aan ons in souverain behagen. Dat Hij liefde is, in liefde verkiezende.

...

„Vrouw, wat heb Ik met u te doen?” Ik heb wel met uw nood te doen, maar niet met uw aanspraken op Mij. Gij wilt hier moeder zijn en goede kennis en vriendelijke hulp voor deze menschen. Maar Ik, Ik moet wachten op Mijn uur. „Mijn uur is nog niet gekomen”.

Christus is gekomen om des Vaders welbehagen te doen. Zijn werk, al is het een zegen voor ons menschen, voor onze begrafenissen en onze bruiloften, is van begin tot eind toch werk van God. Daarom staat Christus enkel en alleen in de roeping van den Vader. Hij werkt niet op het uur van onzen nood, maar op het uur van Gods behagen.

Zoo neigt Hij Zijn oor naar onze wenschen niet, maar naar Gods wenken ziet Zijn oog. Geen knecht der menschen zal Hij zijn, doch Knecht des Heeren. Boven den naam van den bruidegom van Kana gaat Hem uit de Naam van God.

Dus is Zijn dag niet die van dit natuurlijke leven, maar van het wonder. Het bloed beweegt Hem niet, als Hij temidden van alle ellende dezer wereld staat; en Zijn bloedeigen moeder gebiedt Hem niet; Hij wordt bewogen door den Geest. Niet wat wij wel te vragen hebben, of min of meer intiem met Hem, zoo durven vragen, maar wat de Vader heeft te openbaren, is beslissend. Niet het natuurlijk leven dwingt God, maar souverain is Zijn genade.

...

Alle roem is uitgesloten. Toen zij Hem vondt, was Hij het, Die u vondt. Het was toen niet uw uur, maar het Zijne. Toen wij door Hem geholpen werden, was het niet onze groote — zegen wij met de Schrift: helse — nood en angst; toen was het Zijn ontferming. Wat praten wij van onze uren en onze dagen en onze tijden; het is het uur van Zijn welbehagen, souverain.

...

Toen sloeg het uur van Gods welbehagen te Kana in Galilea. Er stonden bij of in het huis, waar de bruiloft werd gehouden, zes steenen watervaten, zoo met elkaar een inhoud hebbend van 5 à 700 liter. Ze dienden om water te bevatten voor de reiniging, van handen en voeten en schotels en drinkgerei.

Jezus laat ze vullen met frisch water. Dan mogen de bedienden dat er weer uitscheppen en den hofmeester presenteren. Deze, verbaasd, dat er plotseling nu weer wijn is, proeft nauwkeurig, en wordt verrast. In 't wonder heeft hij heel geen erg. Eerder vermoedt hij een slimheid van den bruidegom, die er ook bij geroepen wordt. Zoo komt er klaarheid.

In den tijd des welbehagens is de openbaring van den wil, maar ook van de goedheid des Vaders. Christus geeft met royale hand. De bruiloft mislukt niet.

Ons leven is maar klein en arm. Wij hebben groote vaten... voor water, niet voor wijn. Wat Christus geeft, is beter dan wat wij hebben. Hij is de Herschepper.

Zoo is het wachten op den tijd des welbehagens wel vaak zonder feest en zonder wijn zitten op onze uren. Maar het is vreugde en overvloed op Zijn tijd. Het wonder zonder weerga naar Zijn liefde.

God wil ons veel kleiner hebben dan behoeftige menschen zijn. Hij wil ons met onze zonde en schuld en nood en dood doen leven bij Zijn welbehagen.

Daarop ons nu beroepen is de uitkomst. Niet in het noemen onzer namen. Doch in het aanroepen van Zijn Naam.

En komt Hij dan, de Souvereine, dan is het geweldig. Wijn, zegt Maria, en Christus geeft beteren wijn. Er is tekort, zegt zij, en Hij schenkt overvloed.

Hij zegt niet „neen”. Hij zegt „nog niet”. En „zoo niet”. Ach, wat zou het. Wij zeggen wat en

wij verpraten ons, maar de Vader spreekt, en Hij zegt „Ja”.

„Want zoovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja!”
W. R. S.

KERKELUK LEVEN

Zoeken naar „eenparigheid van gevoelen”.

Dr C. J. Goslinga te Buitenpost zond mij een stuk ter publicatie. Omdat het — anders dan in het geval-Dr Marmelstein, wiens onware beweringen „De Heraut” nog altijd onweersproken heeft gelaten — niet alleen een in persschouw geciteerden auteur, doch ook mijzelf raakt, heb ik ditmaal het recht, er zelf op te antwoorden. Wat ik dan ook gaarne doe. Dat is immers de weg om tot eenparigheid te komen, en dit dan niet in diplomatie achter de schermen, doch vóór het front van de „heirschare van bidders”, die straks nog ter sprake komen.

Ik zal van Dr Goslinga's stuk geen letter overslaan, maar knip het ter wille van mijn antwoord duidelijkheidshalve in stukken.

Dr Goslinga dan schrijft:

Aan den Heer Redacteur van de Persschouw in „De Reformatie”.

Hooggeleerde Heer,

Vergun mij een enkele kantteekening te maken op Uw breed onderschrift bij een citaat van Ds B. A. Bos te Assen, door U overgenomen in „De Reformatie” van 30 Augustus j.l., blz. 391. De vrijmoedigheid tot dit verzoek ontleen ik aan het feit, dat U schrijft: „Het is mijn bedoeling mijn leedwezen er over uit te spreken, dat U met deze woorden het zegel hecht aan beschouwingen, die m.i. op zeer onjuiste praemissen berusten. Ds Bos toch schreef: „Zooals bekend is, heeft de Synode het voorstel om het promotierecht aan onze School te geven niet afgewezen. De zaak is feitelijk uitgesteld. De Synode sprak toch uit, dat er eerst „genoegzame eenparigheid” moest zijn”.

Deze voorstelling wekt in meer dan één opzicht een verkeerd indruk. De Synode toch heeft besloten de „voorstellen zoowel die tegen als die voor het doctoraat ter zijde te leggen”. (Acta, art. 239.) Daarmede waren die voorstellen van de baan.

Tot zoover de eerste opmerking. Tegenover Dr G. stel ik de meening: daarmee waren die voorstellen **VOLSTREKT NIET „van de baan”**. Was dat de bedoeling geweest, dan zouden de voorstellen niet „met algemeene stemmen, ook die van de adviseerende leden” eerst in de commissie, later in de synode kunnen aangenomen zijn.

Men moet immers de door Dr Goslinga naar voren gebrachte zinsnede lezen in haar verband. De synode, „van oordeel, dat de kerken tot deze instelling niet behooren over te gaan dan met genoegzame eenparigheid,

„constateerende, dat zulk een eenparigheid THANS niet bestaat,

„besluit... ”

ONDER DEZE OMSTANDIGHEDEN over de **INGEDIENDE RAPPORTEN GEEN BESLIS-** SING te nemen, en **MITSDIEN** de bovengenoemde voorstellen zoowel die tegen als die voor de instelling van het doctoraat ter zijde te leggen.”

M.a.w. er zijn nog rapporten, daarover is nog geen beslissing genomen, dit niet-nemen eener beslissing is genomen **„ONDER DEZE OMSTANDIGHEDEN”**.

Maar die omstandigheden zelf zijn het, die voor een synode hoogst pijnlijk zijn. Een generale synode immers is een vergadering van al de kerken. Zijn nu de gezamenlijke kerken op een bepaald punt verdeeld gebleven, dan kan zulk een vergadering wel met algemeene stemmen besluiten, „onder deze omstandigheden” geen beslissing te nemen, maar zij kunnen daarmee niet bedoelen, de zaak zelf voor immer te laten rusten. Anders zouden zij besloten moeten hebben, onder alle omstandigheden een beslissing zichzelf te ontzeggen, of deze niet meer te willen. B.v. omdat bij nader inzien de zaak geen belang had gebleken te hebben. Maar tegen de onderstelling van dit geval strijdt reeds het feit, dat er over deze zaak zoowel pro- als contra-voorstellen waren, dat haast over geen andere kwestie zóóveel inkt is verbruikt, en vooral dat, gelijk de voorzitter na het besluit opmerkte, rondom de synode „in deze dagen in onze kerken een heirschare van bidders stond, die ons bij de behandeling van dit vraagstuk opdroeg aan den troon der genade”. Deze bidders hebben niet gebeden om een besluit, dat permanent de éne groep tegen de andere van meening verdeeld hielden zou. Maar om een beslissing, die de consciëntie van allen, nu reeds dadelijk, en ook later, zou bevredigen. Daarom is het noodzakelijk, met die gebeden voor oogen, over en weer elkaars consciëntie te willen bereiken. Zou men blijven beweren, dat de voorstellen „van de baan waren”, dan zou in een hoogst ernstig uur over de gebeden van een groot percentage van deze „heirschare” wat al te gemakkelijk zijn gesproken. Deze onderstelling zelf is absurd, want de voorzitter der

synode heeft — men herinnere zich maar de bewogen zitting — namens allen gesproken. Maar dan moeten wij het ook allen waar maken, dat het officieel-praesidiale woord de gewetens van alle bidders heeft mogen samenvatten. Dit kunnen wij slechts, door over en weer elkaars consciëntie aan te spreken.

Men mag het zóó uitleggen van dit praesidiale woord, en het toepassing geven aan die uitlegging noemen: „een twistappel in de kerken werpen”, maar het staat juist omgekeerd. Laat men nooit vergeeten, dat het „mitsdien”, waarop de door Dr Goslinga aangehaalde woorden gevolgd zijn, nimmer is los te maken van het: „onder deze omstandigheden” geen beslissing nemen over de ingediende rapporten. Wie zich herinnert, welke waarde wij hechten aan het „mitsdien” in de formule, waarmee aan ambtsdragers bij hun bevestiging de bekende vraag gesteld wordt („van de gemeente en mitsdien van God geroepen”), zal ook dit „mitsdien” uit het synodale besluit ook op zijn plaats, op deze plaats, laten.

Daarom lijkt het ons ook onjuist, als Dr Goslinga verder schrijft:

Er is in geen deele besloten de zaak op eenige wijze aan te houden of haar opnieuw in studie te nemen, zoodat zij op een volgende Synode vanzelf weer aan de orde moest komen (gelijk b.v. wel met de gezangenkwesie geschied is).

Dit in „geenen deele” is onjuist, want het ligt besloten in de redactie zelf. Schrijft dan ook Dr Goslinga:

De Synode heeft de zaak definitief afgehandeld, al heeft zij natuurlijk niet gezegd, dat er nooit meer over gehandeld mocht worden. Daarom geeft het woord „uitgesteld” aan het Synode-besluit een onjuiste uitlegging en stelt het in een valsch licht.

dan is dit m.i. weer niet juist. Immers, het begrip „definitief” moet beperkt worden tot den datum, waarop de synode haar laatste zitting hield. Zij ging straks naar huis, en wist, dat de zaak zelf als kwestie nog in de kerken lag; wist ook, dat zij een gebedszaak was; wist ook, dat de „heirschare van bidders” zich had kunnen vereenigen in het vinden van een voorloopige solutie als deze. Maar de synode begreep natuurlijk, dat er nog wel om méér gebeden was, dan om een: non liquet: wij zitten in het slop. Wanneer er maar gezocht wordt naar de waarheid, en alle diplomatie-achter-de-schermen vermeden wordt, behóeft de kerk ook niet in het slop te zitten. Men kan toch elkaars argumenten onderzoeken?

In verband hiermee letten we op wat Dr Goslinga verder zegt:

Nog sterker geschiedt dit door de woorden, die Ds Bos daarop nog laat volgen. Want het is niet waar, dat de Synode uitgesproken heeft, dat er eerst genoegzame eenparigheid moest zijn. Synodale uitspraken moet men letterlijk citeren. De Synode heeft vooreerst als haar oordeel uitgesproken, „dat de Kerken tot deze instelling niet behooren over te gaan dan met genoegzame eenparigheid”, en vervolgens geconstateerd, „dat zulk een eenparigheid thans niet bestaat”. Dit wordt door Ds Bos aldus geïnterpreteerd, dat de Synode gezegd zou hebben: het promotierecht moet er eigenlijk wel komen, maar nu kan het nog niet. En dat is een pure legende.

Ik geloof niet, dat de geachte schrijver Ds Bos recht doet. Want deze heeft niet, zooals Dr Goslinga beweert, gezegd, dat de synode de zaak heeft „uitgesteld”, doch dat de zaak „feitelijk” is uitgesteld. Dat maakt alles anders. Het woord „feitelijk” vindt zijn rechtvaardiging in den gang der discussie, gelijk wij die boven hebben geteekend.

Daarom overtuigt ons ook niet wat Dr Goslinga verder schrijft:

Het gevaarlijke van deze legende is, dat Ds B. er onmiddellijk de conclusie aan verbindt, dat er telkens moet nagegaan, „hoever het met de genoegzame eenparigheid staat”, m.a.w. dat volgens de Synode de zaak van het promotierecht onafgebroken aan de orde moet blijven.

Elke aangelegenheid, die op zulk een wijze tot een voorloopig einde gebracht is, gelijk deze kwestie, móét inderdaad te eeniger tijd weer aan de orde komen, of het moest zijn, dat de kerken twijfelen aan de mogelijkheid (!) van de leiding van den Heiligen Geest. Zij moet niet — gelijk Dr Goslinga het anderen toedicht — „onafgebroken” aan de orde blijven, maar zóólang, tot er genoegzame eenparigheid is. Wij moeten gelooven, dat de kwestie opgelost kan worden. Wie nagaat, hoeveel van de ingebrachte argumenten der tegenstanders reeds door de feiten achterhaald zijn, kan voor wat het kleine aantal resterende verschilpunten betreft, toch wel gelooven in de mogelijkheid eener oplossing.

Wanneer dan ook Dr Goslinga verder opmerkt:

Dit laatste is wel in lijnrechten strijd met de bedoeling der Synode, wier besluit juist zijn „oorsprong dankt aan de begeerte naar rust en eenheid in onze Kerken” (slotwoord van den Praeses, Acta, blz. 153).

dan wijzen wij er op, dat zijn interpretatie van het evenbedoelde slotwoord dan ook alleen past op het besluit, gelijk wij het hebben geïnterpreteerd. Dr Goslinga vergeet hier, dat (blz. 153) de synodale voorzitter terecht onderscheid maakte tusschen een „bevredigende oplossing” en de fei-

telijke zegt hij, w zeggen va breekt de praeses met dit v uit het vo conclusie om ons te lijke voor op ons all „bidden in moest du worden ge zou ridica spreker on stemmen

Dat die allermind woorden: zoeken te K. S.) in c voor een daarin de

Inderda linga, als zulk een is dan ool het immer matie-leze zeggen: d uitscheide ze onders praeses d dit ook n de praese veronders verkeerd sta in zi Goslinga voorloopig het bereik moedig veroodmoe Onder be een nog s en dan p de zaak - Daarin wij allen l

Wie de die rust denke w geval m dit in h

Het ove jeetief bes en de eer dat wij n men inzake eisch stel nu toch ei mentalie, taal ande ment zijn verstaat, e zakelijk d maar dat titel door inrichting den bezig namelijk niemand

Ik kan Uzelf sch onthreke heen t indien v gaat doo juist n

Van eer kan juist vooraf m steld, dat wel door wen zulle wettig, of Schrift d

En dat doen hel

dan gaat „verheven van het o lijke eisch aard. De linga, en Theol. Sc Immers, e brengen t school va kende on dézen t houdinger uitgroei g mijn broe loone het reden, on men dit n